

SPLETN

KO

LETNO POROČILO

2021-22

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA INFORMACIJSKO VARNOST

URSIV

Sofinancira
Evropska unija

KAZALO

- 3 KDO SMO
- 4 2021 IN 2022 V KLJUČNIH ŠTEVILKAH
- 5 **O POSNETKIH SPOLNIH ZLORAB OTROK**
- 6 KAKO LAHKO OTROK POSTANE ŽRTEV NA POSNETKIH SPOLNIH ZLORAB OTROK?
- 7 KAJ SO POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK?
- 8 »ALI SE TAKE STVARI DOGAJAJO TUDI PRI NAS?«
- 9 KAKO LAHKO POMAGAMO?
- 10 **PRIJAVE POSNETKOV SPOLNIH ZLORAB OTROK 2021–2022**
- 11 PRIJAVE NA PRIJAVNO TOČKO SPLETNO OKO
- 13 STATISTIKA PRIJAV ZDRUŽENJA INHOPE
- 15 **AKTIVNOSTI 2021–2022**
- 16 POSVETA O SPOLNIH ZLORABAH OTROK NA INTERNETU
- 19 DRUGE AKTIVNOSTI PRIJAVNE TOČKE

KDO SMO?

Prijavna točka Spletno oko javnosti omogoča **anonimno prijavo posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu**. Prejete prijave v nadaljnjo obravnavo posreduje policiji, ob tem pa si tudi na druge načine prizadeva za omejevanje dostopnosti posnetkov zlorab in s tem za varnejši internet za otroke. Pri preventivnih aktivnostih prijavnica sodeluje s slovensko policijo, mednarodno organizacijo INHOPE, ponudniki internetnih storitev in številnimi drugimi organizacijami. Projekt se je pričel septembra 2006, prijave pa sprejemamo od leta 2007.

Prijavna točka je ob točki osveščanja o varni rabi interneta [Safe.si](https://www.safe.si) in telefonu za otroke in svetovalni liniji [TOM telefon](https://www.tomtelefon.si) ena izmed komponent **Centra za varnejši internet**, ki deluje pod okriljem Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, mreže ARNES, Zveze prijateljev mladine Slovenije in Zavoda MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije).

Kako lahko prispevam k zmanjšanju obsega škodljivih vsebin na internetu?

PRIJAVI POSNETKE SPOLNIH ZLORAB OTROK!

[WWW.SPLETNO-OKO.SI](https://www.spletno-ok.si)

Zaradi obsežnosti interneta pristojni organi sami ne morejo zaznati vseh kršitev, zato je vsaka prijava posnetka spolne zlorabe pomemben korak k odstranitvi te vsebine, sankcioniranju storilca in zagotavljanju pomoči žrtvam.

Prijava je anonimna.

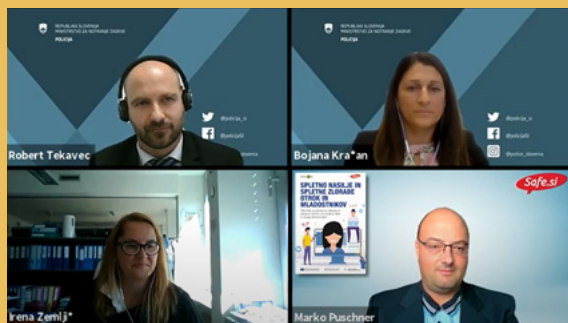
2021 IN 2022 V KLJUČNIH ŠTEVILKAH

2021

172

prejetih prijav posnetkov
spolnih zlorab otrok

350

udeležencev 11. posveta E-zlorabe otrok

12

držav udeležencev posveta

2022

370

prejetih prijav posnetkov
spolnih zlorab otrok

220

udeležencev 12. posveta E-zlorabe otrok

16

izvedb delavnic, 8 vsebinsko različnih

O POSNETKIH SPOLNIH ZLORAB OTROK

KAKO LAHKO OTROK POSTANE ŽRTEV NA POSNETKIH SPOLNIH ZLORAB OTROK?

► FIZIČNA SPOLNA ZLORABA

Pogosto posnetke spolnih zlorab posname storilec fizične spolne zlorabe otrok. To je največkrat oseba, ki jo otrok pozna in ji zaupa ali pa se je boji, zato zloraba večinoma ostane neodkrita. Na internetu posnetke nato objavi zaradi ekonomskih ali drugih lastnih interesov.

► SEKSTING

O zlorabi govorimo tudi takrat, ko mladostnik sam posname **seksualno eksplicitne fotografije ali posnetke**, jih deli z osebo, ki ji zaupa, ta pa to zlorabi in grozi z objavo na spletu ali to dejansko uresniči. T. i. **seksting** lahko iz sprva prostovoljne izmenjave fotografij **preide v zlorabo, grožnje, izsiljevanje** za vedno več posnetkov ali celo za usluge v živo.

Pogosto otrok nevede komunicira s kriminalno organizacijo, ki ga prepriča v seksting, poslanemu posnetku pa praviloma sledi izsiljevanje za denar.

► SPLETNI GROOMING

Storilec, navadno starejši, a **z lažno identiteto najstnika**, lahko do otrok dostopa prek **družbenih omrežij ali klepetalnic** in jim namenja pozornost, laska, daje darila. Otrok mu zaupa, saj se ne zaveda tveganj in ne razume spolnosti in namenov odraslih, kar pa lahko vodi v spolne zlorabe prek spleta ali v živo.

KAJ SO POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK?

- ▶ gradivo, ki slikovno prikazuje otroka (osebo, mlajšo od 18 let), ki sodeluje v nedvoumnem spolnem dejanju, oziroma osebo, za katero se zdi, da je otrok ali
- ▶ realistična podoba neobstoječega otroka v nedvoumnem spolnem dejanju.

▶ ZAKONODAJA

V pravnem smislu sta za razumevanje kaznivih dejanj, povezanih s posnetki spolnih zlorab otrok ključna 2. in 3. odstavek 176. člena kazenskega zakonika: Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva:

(2) Kdor s silo, grožnjo, preslepitvijo, prekoračitvijo ali zlorabo pooblastil, novačenjem, nagovarjanjem ali zaradi izkoriščanja navede, pridobi ali spodbudi mladoletno osebo za izdelavo slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, za sodelovanje v pornografski ali drugačni seksualni predstavi ali kdor taki predstavi vedoma prisostvuje, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(3) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, proda, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno seksualno gradivo, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe, ali kdor poseduje tako gradivo ali pridobi dostop do takega gradiva s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, ali razkriva identiteto mladoletne osebe v takem gradivu.

»ALI SE TAKE STVARI DOGAJAJO TUDI PRI NAS?«

Podobna vprašanja se še vedno porajajo ob omembi spolnih zlorab otrok na internetu. Odgovor je žal že dolga leta jasno pritrđen. Slovenska policija je v zadnjih 5 letih obravnavala 763 kaznivih dejanj po 176. členu KZ-1 z 535 identificiranimi žrtvami med otroci. Preiskave so po navedbah policije iz leta v leto bolj kompleksne in zahtevne, saj storilci uporabljajo vrsto orodij in aplikacij za zakritje sledi.

Neredko so storilci spletnih spolnih zlorab otrok druge mladoletne osebe. V zadnjih petih letih je policija obravnavala 294 mladoletnih osumljencev. Zaradi naraščanja tovrstnih kaznivih dejanj smo leta 2022 posvet e-zlorabe namenili problematiki mladoletnih storilcev (več na strani 18).

Leto	Kazniva dejanja	Žrtve med otroci	Osumljeni otroci
2018	141	104	48
2019	134	89	65
2020	150	93	73
2021	175	154	49
2022	163	95	59

Vir: Policija

Namen preiskovanja posnetkov spolnih zlorab otrok je:

- identificirati in sankcionirati storilca spolne zlorabe,
- identificirati in zaščititi žrtev spolne zlorabe in
- onemogočiti dostop do spornega gradiva.

KAKO LAHKO POMAGAMO?

Objava intimnega posnetka na spletu je za otroka tako v trenutku objave kot tudi v prihodnosti lahko grozljiva izkušnja. Občuti lahko sram, strah, ponižanje, samoobtoževanje ter družbeno izključenost. Ključno je, da hitro ukrepamo, da se tovrstne posnetke čimprej odstrani iz interneta in žrtve zaščiti.

Če naletite na posnetek spolne narave otroka, ki ga poznate, se nemudoma obrnite na policijo na najbližji [policijski postaji](#) ali s klicem na številko policije 113. Tako ukrepajte tudi v primeru drugih spolnih zlorab otrok na internetu.

Če na internetu naletite na posnetek spolnih zlorab otroka, ki ga ne poznate, oddajte anonimno prijavo na našo prijavno točko na www.spletno-oko.si, lahko pa prav tako oddate tudi prijavo policiji.

Europol [redno objavlja slike predmetov oziroma okolij](#) v katerih so se zgodile spolne zlorabe, namen pa je priti na sled storilcem in pomagati žrtvam. S tem, ko pomagamo ugotoviti izvor teh predmetov lahko prispevamo ključen del sestavljanke, ki vodi k rešitvi zlorabljenih otrok. Več informacij o projektu je na naši spletni strani.

Več nasvetov o tem, kako ukrepati v primerih spletnih spolnih zlorab otrok, lahko pridobite na naši [spletni strani](#). Za zaposlene na centrih za socialno delo smo na Centru za varnejši internet pripravili [poseben priročnik](#). V primeru vprašanj nam lahko pišete na naš [elektronski naslov](#).

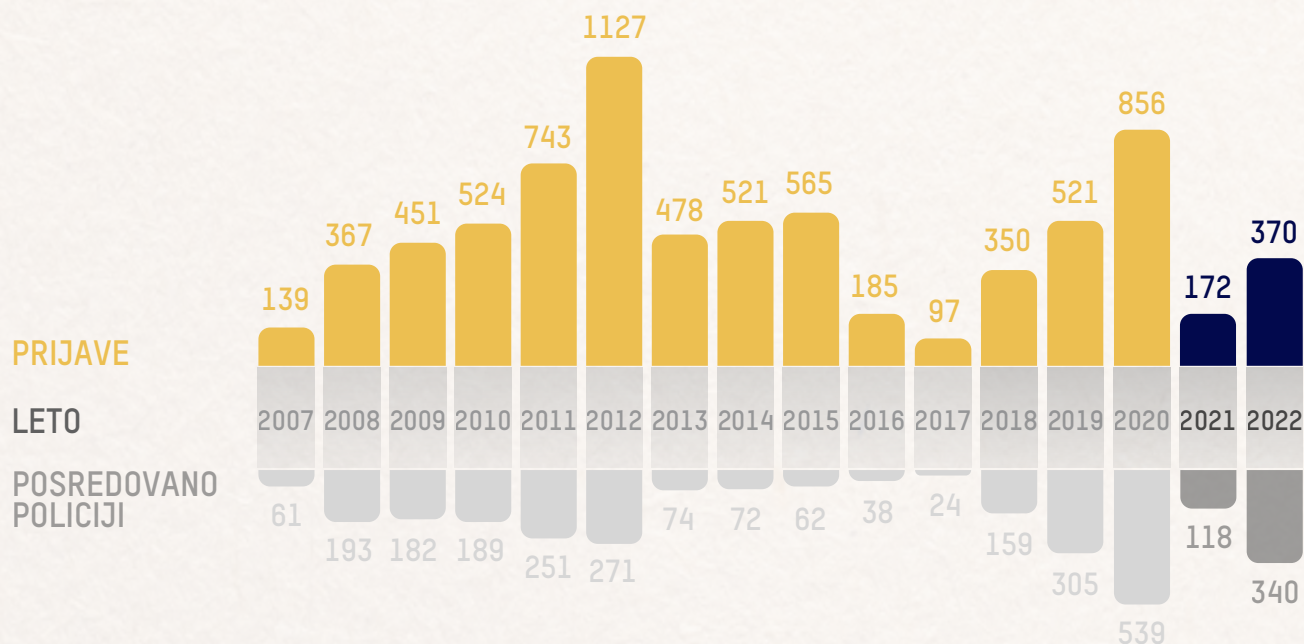

PRIJAVE POSNETKOV SPOLNIH
ZLORAB OTROK 2021–2022

PRIJAVE NA PRIJAVNO TOČKO SPLETNO OKO

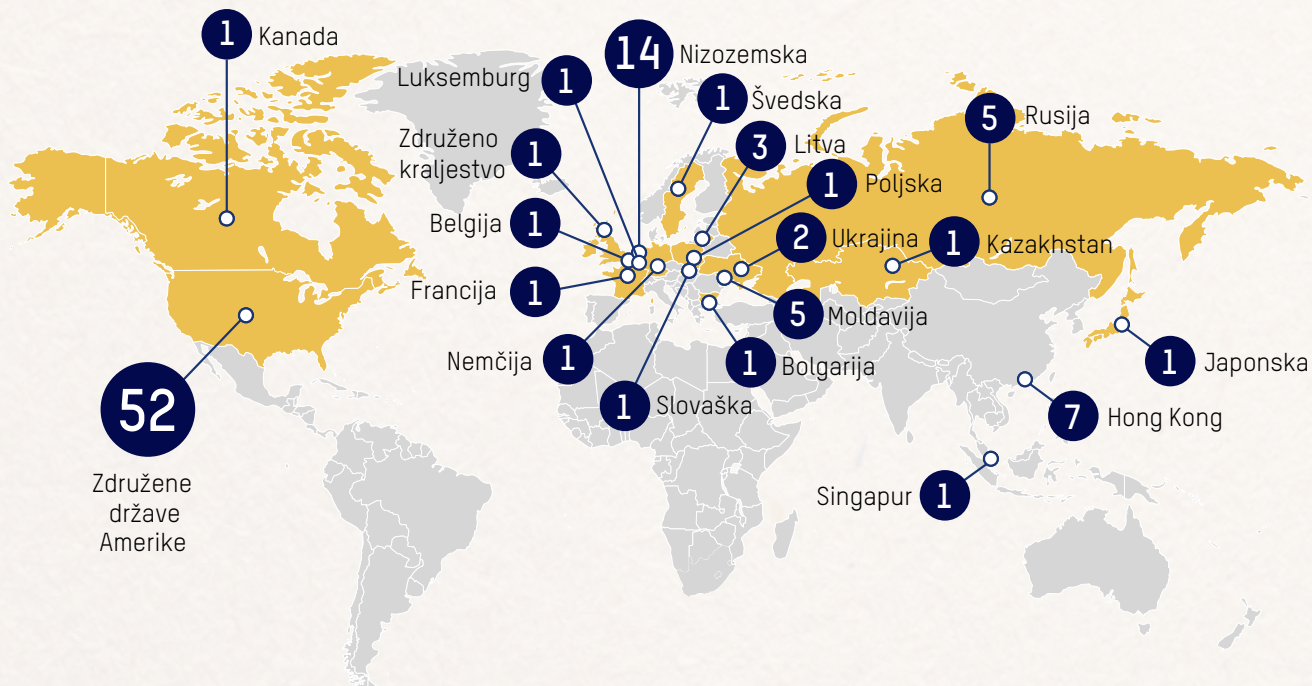
Prijave posnetkov spolnih zlorab otrok 2007–2022

V 16 letih delovanja je prijavna točka prejela skoraj 7500 prijav domnevnih posnetkov spolnih zlorab otrok. Po večletnem naraščanju števila prijav je v letu 2021 prejela petkrat manj prijav, kot leto pred tem. V letu 2022 se je število prejetih prijav podvojilo in vrnilo na raven iz leta 2018.

Opomba: Od 19. aprila 2021 prijavna točka policiji posreduje vse prejete prijave domnevnih posnetkov spolnih zlorab otrok. Razlika med prejetimi in posredovanimi prijavami v preteklih dveh letih je posledica primerov podvojenih prijav in neustreznih prijav drugih vrst internetnih vsebin.

Gostovanje posnetkov spolnih zlorab otrok, prijavljenih na prijavno točko Spletno oko v letih 2021 in 2022

Med prijavami domnevnih posnetkov spolnih zlorab otrok, ki jih je prijavna točka posredovala policiji v letih 2021 in 2022, jih je slednja daleč največ odstopila tujim varnostnim organom v Združenih državah Amerike (52), saj so se vsebine nahajale na tamkajšnjih strežnikih.

STATISTIKA PRIJAV ZDRUŽENJA INHOPE

Gostovanje posnetkov spolnih zlorab otrok na globalni ravni, podatki mreže INHOPE

Prijavna točka Spletno oko je članica mednarodnega združenja prijavnih točk [INHOPE](#), ki ga sestavlja 50 prijavnih točk iz 46 držav. Sodelovanje v okviru združenja je ključno za učinkovito izmenjavo informacij o primerih posnetkov spolnih zlorab otrok in s tem za njihovo odstranjevanje.

Ključni podatki za leto 2022:

587.852 izmenjanih prijav,
od tega 68 % nezakonitih.

26 % pregledanih vsebin je bilo
odstranjenih v manj kot 1 dnevu.

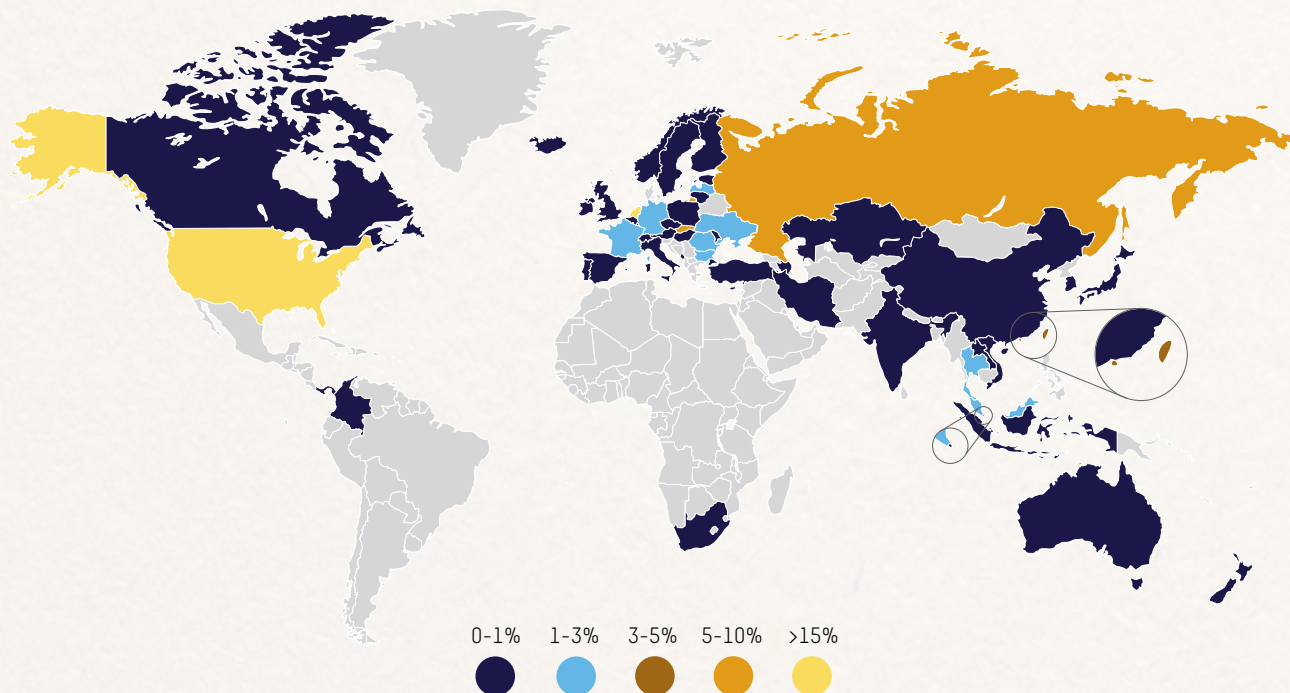
89 % otrok na posnetkih
je bilo mlajših od 13 let

91 % žrtev na
posnetkih je bilo deklic

Delež gostovanja posnetkov spolnih zlorab otrok, zaznanega v članicah INHOPE v 2022

vir: INHOPE

Trendi pri gostovanju posnetkov spolnih zlorab otrok v Evropi 2021–2022 (prvih 5 držav)

	Nizozemska	Slovaška	Francija	Bolgarija	Nemčija	Latvija	Romunija
2021	76,01 %		6,12 %		2,98 %	5,51 %	1,28 %
2022	52,83 %	19,18 %	5,86 %	6,02 %	5,92 %		

V letu 2022 se je v primerjavi z letom pred tem pomembno zmanjšal delež gostovanja na strežnikih na Nizozemskem, čeprav ta še vedno gosti več kot polovico obravnavanih primerov v Evropi in več kot četrtino globalnih. Velik porast primerov gostovanja je bil v 2022 zabeležen na slovaških strežnikih.

AKTIVNOSTI 2021–2022

POSVETA O SPOLNIH ZLORABAH OTROK NA INTERNETU

Prijavna točka Spletno oko v sodelovanju z Upravo kriminalistične policije Generalne policijske uprave (UKP GPU) in Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije (ZIT GZS) vsako leto organizira posvet o problematiki spolnih zlorab otrok na internetu. Posvet na enem mestu povezuje strokovnjake iz raznolikih področij, ki se pri svojem delu srečujejo z navedeno problematiko. Še posebej je namenjen organom pregona, zaposlenim v šolstvu in v centrih za socialno delo, zaposlenim na sodiščih, v različnih javnih institucijah in v nevladnih organizacijah.

11. posvet E-zlorabe otrok

Na drugem zaporednem posvetu E-zlorabe otrok, ki je potekal prek interneta, je bilo 350 udeležencev, od tega 32 iz tujine. Posvet si lahko [v celoti ogledate na internetu](#).

Uvodni govorci na posvetu so bili predstavnik Europola *Cathal Delaney* in predstavniki institucij organizatork posveta: prodekan UL-FDV *dr. Iztok Prezelj*, direktor ZIT GZS *Nenad Šutanovac* in direktor UKP GPU *Vojko Urbas*. S prispevki so sledili:

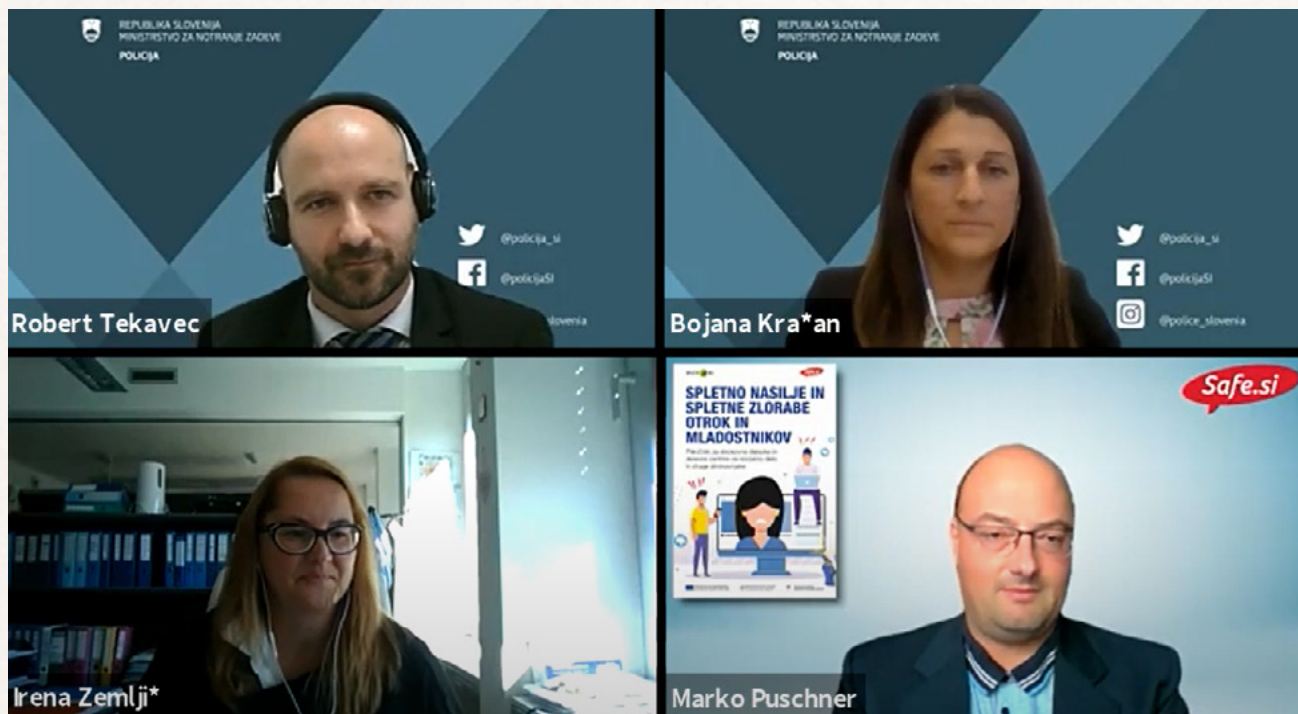
- *Robert Tekavec*, vodja *Oddelka za mladoletniško kriminaliteto na UKP GPU* (govoril je o mednarodnem sodelovanju pri boju proti spolnemu izkoriščanju otrok),
- sodelavka *TOM telefona Maša Blaznik* (predstavila je opažene posledice epidemije na duševnem zdravju otrok),
- učiteljica *Nina Jelen* iz *OŠ Ivana Skvarče* (spregovorila je o njenem ozaveščanju učencev za skrb za varnost na spletu) in
- *Benjamin Lesjak* iz *Univerze na Primorskem*

oziroma [DATAINFO.SI](https://datainfo.si) (njegov prispevek je bil namenjen predstavitvi odgovornosti staršev za spletne objave posnetkov svojih otrok)

Ob slovenskih predavateljih so bili navzoči predstavniki policij držav zahodnega Balkana in Europol, ki so isti dan v sodelovanju s slovensko policijo začeli kampanjo "Reci ne!". S kampanjo so želeli ozaveščati o spletnih zlorabah v regiji. Zaradi tega poudarka se je posveta udeležilo tudi 32 udeležencev iz tujine.

Kot primer dobre prakse smo v okviru okrogle mize na posvetu predstavili priročnik Centra za varnejši internet [Spletno nasilje in spletne zlorabe otrok in mladostnikov](#), uporabnega pripomočka za strokovne delavke in delavce centrov za socialno delo in druge strokovnjake pri obravnavi spletnega nasilja ter zlorab otrok in mladostnikov.

12. posvet E-zlorabe otrok: Mladoletni storilci

Na posvetu v živo je bil poudarek na praktičnem delu in izmenjavi izkušenj. Osredotočili smo se na podporo delu z mladoletnimi storilci internetnih spolnih zlorab otrok. Na naši spletni strani si lahko preberete [daljši povzetek posveta](#).

Udeležence posveta so nagovorili dekan UL-FDV dr. Iztok Prezelj, direktor ZIT GZS Nenad Šutanovac in direktor UKP GPU David Antolovič. Profesorica za kazensko pravo na ljubljanski Pravni fakulteti dr. Katja Filipčič je v nadaljevanju

predstavila slovenski model obravnave mladoletnih storilcev. Sledilo je predavanje Nine Mezinec iz UKP GPU, ki je predstavila proces spletnih spolnih zlorab, s poudarkom na zlorabah, ki jih izvajajo mladoletni storilci.

Predavanjema je sledilo osem 1,5-urnih delavnic iz različnih področij. Udeleženci so si lahko iz nabora osmih delavnic izbrali vsak po dve, saj so se popoldan ponovile.

DRUGE AKTIVNOSTI PRIJAVNE TOČKE

Prenova spletne strani prijavne točke

V omenjenim obdobju smo izvedli prenovo [spletne strani](#), katere osrednji del je forma za prijavo posnetkov spolnih zlorab otrok. Spletna stran odraža osredotočenost prijavne točke na problematiko spolnih zlorab otrok in mladostnikov na internetu.

SPLETNO OKO

Točka za prijavo posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu.

DOMOV

E-ZLORABE

POSVET E-ZLORABE

POGOSTA VPRAŠANJA

POROČILA

NOVICE

O PRIJAVNI TOČKI

ENGLISH

SKUPAJ ZA ZAŠČITO OTROK

Ste naleteli na neprimeren posnetek spolne narave, ki vključuje otroka oz. mladoletno osebo?

ANONIMNA PRIJAVA

[Druge nelegalne vsebine na spletu](#)

Nastop na 9. srečanju Skupine za skupni parlamentarni nadzor nad Europolom

Sodelavec prijavnne točke Andrej Motl je 26. oktobra 2021 kot predstavnik Centra za varnejši internet nastopil na [9. srečanju Skupine za skupni parlamentarni nadzor nad Europolom](#). Razprava je bila namenjena tudi problematiki spletnih zlorab otrok. Srečanje je potekalo v soorganizaciji Evropskega parlamenta in slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije. Delno je potekalo na daljavo, iz Državnega zbora.

Predavanje na dogodku “SeM@FoRjev utrip: Medijska pismenost je kompetenca”

Koordinatorica projekta Urša Valentič je 10. novembra 2022 izvedla predavanje na dogodku »SeM@FoRjev utrip: Medijska pismenost je kompetenca« v organizaciji Sekcije za mladinsko knjižničarstvo pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije.

Sodelovanje na srečanjih projekta MiPi (Medijska in informacijska pismenost)

Predstavniki prijavnice točke so sodelovali na prvih srečanjih [projekta MiPi](#) (Medijska in informacijska pismenost), pri katerem je Spletno oko eden izmed partnerjev.

MEDIJSKA IN INFORMACIJSKA PISMENOST
AGENCIJE ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA
IN STORITVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Promocijske aktivnosti

Nadaljevali smo promocijske aktivnosti, s katerimi smo na platformah podjetja Meta nagovarjali potencialne prijavitelje spletnih spolnih zlorab otrok.

Spletno oko
31 March 2022 · 🌐

JE OTROK ŽRTEV 'SPLETNEGA GROOMINGA'?

'Spletni grooming', poznan tudi kot navezovanje stikov za spolne namene z uporabo tehnologije, je vedenje storilca z namenom približati se otroku (mladoletni osebi, mlajši od petnajst let) prek spleta in pridobiti njeno zaupanje.

Pridobivanje oseb, mlajših od petnajst let, za spolne namene je kaznivo.

Kateri so opozorilni znaki? 🗨️ v komentar.

Spletno oko
2 June 2022 · 🌐

- !! Vsak drugi mladoletnik je že delil intimno fotografijo svojega telesa.
- !! Širjenje ali javna objava intimnih fotografij je kaznivo dejanje, prav tako izsiljevanje.
- !! Za kazniva dejanja na škodo mladoletnih oseb je predviden pregon po uradni dolžnosti.

JE ŠIRJENJE INTIMNIH POSNETKOV KAZNIVO?

Širjenje intimnih posnetkov mladoletne osebe sodi med kazniva dejanja prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva (po 176. členu Kazenskega zakonika), za katero je zagrožena zaporna kazen od šestih mesecev do 8 let. Za kaznivo dejanje izsiljevanja (po 213. členu KZ-1) je zagrožena zaporna kazen do 5 let, v posebej skrajnih primerih pa do 8 let.

SPLETNO OKO

Za kazniva dejanja na škodo mladoletnih oseb je predviden pregon po uradni dolžnosti.

Letno poročilo Spletno oko 2021-22

ISSN 2738-3490 (elektronska izdaja)

Avtor: Andrej Motl

Oblikovanje: Studio MIAQ, OVER d.o.o.

Spletna izdaja

April 2023

Univerza v Ljubljani - Fakulteta za družbene vede,
Center za varnejši internet, Spletno oko,
Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana
Kontakt: info@spletno-oko.si

Projekt Center za varnejši internet izvajajo Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede, Zavod Arnes, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije), financirata pa ga Agencija HaDEA pri Evropski komisiji in Urad vlade RS za informacijsko varnost.

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo (HaDEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti HaDEA.

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

arnes

misss
informiranje • svetovanje • podpora • sodelovanje
Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA INFORMACIJSKO VARNOST

INHOPE

ins@fe